

ZPI vadlīnijas drukas iekārtām

ZPI prasību un kritēriju darbības joma: drukas iekārtas. Tie ir ražojumi, kuri paredzēti lietošanai birojā un kuriem ir viena vai abas no šādām funkcijām:

a) iegūt papīra dokumenta vai fotogrāfijas formā drukātus attēlus vai nu no digitāla attēla vai arī dokumenta papīra formas kopijas kopēšanas/skenēšanas procesā;

b) iegūt digitālu attēlu no dokumenta papīra formas kopijas kopēšanas/skenēšanas procesā.

Prasības un kritēriji attiecas uz ražojumiem, kurus pārdod kā printerus, kopētājus un vairākfunkciju ierīces biroja vajadzībām.

ZPI prasību un kritēriju piemērošana: drukas iekārtām noteiktās ZPI prasības un kritēriji apvienoti vienā grupā.

ZPI vadlīniju uzbūve: sastāv no 2 daļām:

- informatīvās;
- praktiskai lietošanai paredzētās.

Informatīvā daļa vadlīniju lietotāju iepazīstina ar galvenajām normatīvo aktu prasībām, preču/pakalpojumu grupas būtiskajām ietekmēm uz vidi un iespējamajiem šīs ietekmes samazināšanas veidiem, kā arī ar konkrētās preču/pakalpojumu grupas ZPI prasībām un kritērijiem saistīto informāciju.

Praktiskai lietošanai paredzētā sniedz "lietošanai gatavas" ZPI prasības un kritērijus konkrētam iepirkuma posmam (atlases kritēriji/tehniskās specifikācijas/piedāvājumu izvērtēšanas kritēriji/līguma izpildes noteikumi). Aiz katras ZPI prasības un kritērija seko tam atbilstoša atbilstības pārbaudes (verifikācijas) metode. Nobeigumā sniegti plašāki paskaidrojumi dažiem ar šīs preču grupas iepirkuma organizēšanu un īstenošanu saistītiem aspektiem.

SATURA RĀDĪTĀJS

1. NORMATĪVO AKTU PRASĪBAS DRUKAS IEKĀRTU ZAĻAJAM PUBLISKAJAM IEPIRKUMAM.....	3
2. BŪTISKĀ IETEKME UZ VIDI.....	6
3. AR ZPI PRASĪBĀM UN KRITĒRIJEM SAISTĪTĀ INFORMĀCIJA	7
4. DRUKAS IEKĀRTU ZAĻAIS PUBLISKAIS IEPIRKUMS.....	10
5. PAPILDINFORMĀCIJA.....	14

1. NORMATĪVO AKTU PRASĪBAS DRUKAS IEKĀRTU ZAĻAJAM PUBLISKAJAM IEPIRKUMAM

Normatīvais akts	Attiecināmo prasību izklāsts
Publisko iepirkumu likums (PIL), 17. pants	<ul style="list-style-type: none"> • tiešās pārvaldes iestādēm <u>ir pienākums</u> preces un pakalpojumus <u>iegādāties</u> no Ministru kabineta noteiktās centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību, ja attiecīgās preces vai pakalpojumi ietilpst Ministru kabineta noteiktajās preču un pakalpojumu grupās un to līgumcena 12 mēnešu laikā attiecīgajā preču vai pakalpojumu grupā ir 1000 <i>euro</i> vai lielāka (PIL 17 (7)). • pašvaldībām un pašvaldību iestādēm ir pienākums preces un pakalpojumus iegādāties no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību, ja attiecīgās preces vai pakalpojumi ietilpst Ministru kabineta noteiktajās preču un pakalpojumu grupās un to līgumcena 12 mēnešu laikā attiecīgajā preču vai pakalpojumu grupā ir 10 000 <i>euro</i> vai lielāka (PIL 17 (8)). <ul style="list-style-type: none"> • pašvaldība un pašvaldības iestāde šā panta astotajā daļā un tiešās pārvaldes iestāde šā panta septītajā daļā minētajā gadījumā <u>var neiegādāties</u> attiecīgās preces un pakalpojumus no Ministru kabineta noteiktās centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību jebkurā no šādiem gadījumiem: <ol style="list-style-type: none"> 1) tiešās pārvaldes vai pašvaldības iestādes vai pašvaldības vajadzībām atbilstošu precī vai pakalpojumu nav iespējams iegādāties no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību saskaņā ar centralizēto iepirkuma institūcijas publicētajām tehniskajām specifikācijām; 2) tiešās pārvaldes vai pašvaldības iestāde vai pašvaldība var nodrošināt preču vai pakalpojumu iegādi par zemāku cenu. Šādā gadījumā tā vienu darbdienu pirms iepirkuma līguma noslēgšanas fiksē centralizēto iepirkumu institūcijas piedāvāto līgumcenu attiecīgajām precēm un pakalpojumiem, izdrukājot informāciju par attiecīgo preču un pakalpojumu cenu no centralizēto iepirkumu institūcijas uzturētas informācijas sistēmas vai pieprasot šo informāciju no centralizēto iepirkumu institūcijas, ja attiecīgas izdrukas informācijas sistēmā netiek nodrošinātas. (PIL 17 (10)).
PIL, 19. pants	<ul style="list-style-type: none"> • pasūtītājs, sagatavojot iepirkumu, ņem vērā saskaņā ar šā panta otro daļu noteiktās prasības. Ja tādas nav noteiktas, pasūtītājs pēc iespējas dod priekšroku tādām tehnisko specifikāciju prasībām, piedāvājuma izvērtēšanas kritērijiem un iepirkuma līguma izpildes noteikumiem, kas nodrošina iepirkuma atbilstību zaļā

	<p>publiskā iepirkuma principiem, ievērojot samērīguma principu un balstoties uz objektīviem iemesliem (PIL 19 (1)).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministru kabinets nosaka zaļā publiskā iepirkuma principus, prasības un to piemērošanas kārtību, preču, pakalpojumu un būvdarbu grupas, kurām piemēro zaļā publiskā iepirkuma prasības, piedāvājuma vērtēšanas kritērijus, iepirkuma līguma izpildes noteikumus un kontroles kārtību (PIL 19 (2)).
PIL, 55. pants	<ul style="list-style-type: none"> • rīkojot preču vai pakalpojumu iepirkumus, kuru paredzamā līgumcena ir vienāda ar Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežvērtībām vai lielāka, tiešās pārvaldes iestādes iegādājas tikai tādas preces un pakalpojumus, kuru energoefektivitātes līmenis ir augsts. Tiešās pārvaldes iestāde var iegādāties zemākam energoefektivitātes līmenim atbilstošas preces vai pakalpojumus, ņemot vērā apsvērumus, kas saistīti ar rentabilitāti, tehnisko piemērotību un ilgtspēju (PIL 55 (1)). • Ministru kabinets nosaka tiešās pārvaldes iestāžu rīkotajos iepirkumos izvirzāmās prasības attiecībā uz preču un pakalpojumu energoefektivitāti (PIL 55 (2)).
MK 28.02.2017. noteikumi Nr. 108 „Publisko elektronisko iepirkumu noteikumi”.	<p>Noteikumi nosaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • centralizēti iepērkamo preču un pakalpojumu grupas un centralizēto iepirkumu institūcijas (1. pielikums), kā arī to sniegto pakalpojumu izmantošanas nosacījumus (MK not. 1.5. p.).
MK 28.03.2017. noteikumi Nr. 180 „Tiešās pārvaldes iestāžu rīkotajos iepirkumos izvirzāmās preču un pakalpojumu energoefektivitātes prasības”	<ul style="list-style-type: none"> • preces energoefektivitātes līmenis nav zemāks par līmeni, kāds ir precei, kurai ir <i>Energy Star</i> marķējums, ja uz precī attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Regula (EK) Nr. 106/2008 par biroja iekārtu energoefektivitātes marķēšanas programmu (<i>Energy Star</i> marķējums) (MK not. 2.3. p.)
MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība”	<ul style="list-style-type: none"> • noteikumi nosaka zaļā iepirkuma prasības un kritērijus, kurus izmanto to preču un pakalpojumu publiskajā iepirkumā, kam zaļais iepirkums piemērojams obligāti (1. pielikums) (MK not. 1.2. p.). • papildus šo noteikumu 6. un 7. punktā noteiktajam preču, pakalpojumu vai būvdarbu publiskajā iepirkumā var izmantot arī citas zaļā iepirkuma prasības un kritērijus, ja tie attiecināmi uz iepērkamo preču un pakalpojumu grupu vai būvdarbiem, nodrošina brīvu preču un pakalpojumu kustību, vienādas iespējas piegādātājiem, atklātību un prasību samērību un nepieļauj diskrimināciju (MK not. 8. p.).

- enerģiju patērējošu preču grupām, kuras iekļautas šo noteikumu 1. pielikumā, saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma noteikšanai pasūtītājs vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs var izmantot aprites cikla izmaksu aprēķinu. Aprites cikla izmaksas, kas ir saistītas ar attiecīgās preces iegādi un lietošanu, izsaka naudas izteiksmē un aprēķina, izmantojot šo noteikumu 3. pielikumā minēto metodiku (MK not. 11.p.).
- pasūtītājs vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs, iegādājoties centralizēto elektronisko iepirkumu sistēmā šo noteikumu 1. pielikumā iekļautās preces un pakalpojumus, ja iespējams, izvēli veic no videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu piedāvājuma (MK not. 12. p.).
- centralizēto iepirkumu institūcija:
 - nodrošina videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu izveidi un pastāvīgu darbību, prioritāti atvēlot tām preču un pakalpojumu grupām, kuras iekļautas šo noteikumu 1. pielikumā;
 - videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu preču piegādātājiem izvirza zaļā iepirkuma prasības atbilstoši šiem noteikumiem (MK not. 16.p.).

SECINĀJUMI.

- 1) Drukas iekārtām zaļā iepirkuma prasību un kritēriju piemērošana publiskajā iepirkumā ir obligāta (MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība”, 1. pielikums).
- 2) Drukas iekārtas tiešās pārvaldes iestādes, kā arī pašvaldības un pašvaldību iestādes iegādājas no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību (MK 28.02.2017. noteikumi Nr. 108 „Publisko elektronisko iepirkumu noteikumi”, 1. pielikums). Drukas iekārtas, ja iespējams, izvēlas no videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu piedāvājuma un centralizēto iepirkumu institūcija ir atbildīga par to, lai piedāvātās preces atbilstu prasībām, kādas nosaka MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība”.
- 3) PIL nosaka izņēmumus, kādos gadījumos tiešās pārvaldes iestādes, pašvaldības un pašvaldību iestādes var neiegādāties attiecīgās preces vai pakalpojumus no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību. Šādos gadījumos drukas iekārtu publiskajā iepirkumā jāievēro MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība” prasības.
- 4) Normatīvie akti nosaka, ka tiešās pārvaldes iestādēm ir pienākums iegādāties tādas preces un pakalpojumus, kam ir augsts energoefektivitātes līmenis. Drukas iekārtu gadījumā zaļā iepirkuma prasību ievērošana vienlaicīgi garantē arī preču augstu energoefektivitātes līmeni un atbilstību MK 28.03.2017. noteikumiem Nr. 180 „Tiešās pārvaldes iestāžu rīkotajos iepirkumos izvirzāmās preču un pakalpojumu energoefektivitātes prasības”.
- 5) Papildus 1. pielikumā noteiktajām ZPI prasībām un kritērijiem publiskajā iepirkumā var izvirzīt arī citas ZPI prasības un kritērijus, ja tie izpilda MK 20.06.2017. noteikumu Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība” 8. punkta prasības.

2. BŪTISKĀ IETEKME UZ VIDI

Galvenās ar vidi saistītās jomas	Ietekmes samazināšanas pasākumi ar ZPI palīdzību
<p>Papīra patēriņš (saistīta ar ietekmi uz visām vides kategorijām)</p> <p>Energopatēriņš drukas iekārtu lietošanas posmā (saistīta ar ietekmi uz visām vides kategorijām)</p> <p>Bīstamu vielu izmantošana un sekas vidē (saistīta ar toksiskumu cilvēkiem, ekotoksiskumu, eitrofikāciju)</p>	<p>Iegādāties ražojumus ar efektīvas papīra izmantošanas iespējām</p> <p>Energoefektīvu modeļu iegāde</p> <p>Iegādāties ražojumus, kuri ir resursu ziņā efektīvi, rada maz atkritumu un kurus var viegli izmantot atkārtoti vai pārstrādāt</p>

3. AR ZPI PRASĪBĀM UN KRITĒRIJEM SAISTĪTĀ INFORMĀCIJA

Darbības joma	<p>1) printeri;</p> <p>2) kopētāji;</p> <p>3) vairākfunkciju iekārtas: izpilda divas vai vairākas šādas pamatfunkcijas: kopēšana, drukāšana, skenēšana vai faksēšana – un kurai ir iespējams pievadīt enerģiju no sienas kontaktligzdas vai no datu vai tīkla savienojuma.</p>	
Neattiecas uz	<ul style="list-style-type: none"> • faksa aparātiem, digitāliem pavairotājiem un skeneriem, kā arī lielaudas attēlu pavairošanas iekārtām komercvajadzībām un ploteriem. • datortehniku, kam ir atsevišķas ZPI prasības un kritēriji. 	
Uzziņas par ZPI prasību un kritēriju avotiem	<p>ES ZPI kritēriji attēlveides iekārtām (<i>latviski</i>)</p> <p>Tehniskais raksturojums (<i>angliski</i>)</p>	<p>1) Atveriet EK ZPI mājas lapu: http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm</p> <p>2) Atrodiet sadaļu Imaging Equipment un atveriet attiecīgo dokumentu!</p>
Svarīgākie ES normatīvie akti, kuru nosacījumi ietverti ZPI prasībās un kritērijos	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 106/2008 (2008. gada 15. janvāris) par biroja iekārtu energoefektivitātes marķēšanas programmu (pārstrādāta versija)</p> <p>Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/125/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem</p> <p>Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/19/ES (2012. gada 4. jūlijs) par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA)</p> <p>Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/95/EK (2003. gada 27. janvāris) par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās</p> <p>Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (Dokuments attiecas uz EEZ)</p> <p>Komisijas Regula (EK) Nr. 1275/2008 (2008. gada 17. decembris), ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/32/EK iestrādātās ekodizaina prasības attiecībā uz elektrisko, elektronisko māsaimniecības un biroja iekārtu elektroenerģijas patēriņu gatavības un izslēgtā režīmā</p>	

<p>Ar drukas iekārtu ZPI prasībām un kritērijiem vai to verifikāciju saistītie ekomarķējumi un standarti</p>		<p>Mājas lapa: http://www.eu-energystar.org</p> <p><i>ENERGY STAR</i> ir ASV Enerģijas un vides aizsardzības aģentūras (EPA) izstrādāta programma. Kopš 2002. gada darbojas arī ES <i>ENERGY STAR</i> programma. Kā ekomarķējums <i>ENERGY STAR</i> vērtē tikai vienu izstrādājuma kvalitāti (energoefektivitāti), bet ir plaši izplatīts pasaulē, jo ļauj patērētājiem atpazīt biroja tehniku ar zemu enerģijas patēriņu. <i>ENERGY STAR</i> kritēriji tiek regulāri pārstrādāti, lai tie atbilstu jaunākajiem sasniegumiem biroja tehnikas attīstībā. Jaunākās <i>ENERGY STAR</i> prasības ietver biroja tehnikas iekārtas kopējo enerģijas patēriņu tukšgaitas (<i>ready mode</i>), gatavības (<i>standby mode</i>) un miega (<i>sleep mode</i>) režīmā.</p> <p><i>ENERGY STAR</i> atbilst I tipa ekomarķējuma paveidam, uz kuru neattiecas ISO standartu prasības, jo marķējums aptver tikai prasības energopatēriņam.</p>
		<p>Mājas lapa: http://www.eco-label.com</p> <p>ES ekomarķējums. Izdevējs - Eiropas Komisija. Ekomarķējums spēkā no 1992. gada un aptver 32 produktu grupas, biroja tehnikas sektorā tas attiecas uz kopētājiem, printeriem un vairākfunkciju iekārtām. Kritēriji ietver dažādus vides aspektus aprites cikla garumā. ES ekomarķējums ir I tipa ekomarķējums (skat. vairāk paskaidrojumu sadaļā).</p>
		<p>Mājas lapa: http://nordic-ecolabel.org/</p> <p>Ziemeļu gulbis. Izdevējs Ziemeļvalstu padome. Dibināts 1989. gadā. Ziemeļvalstu ekomarķējums, kas atbilst I tipa ekomarķējuma prasībām. Kritēriji vairāk nekā 60 preču/pakalpojumu grupām. Biroja tehnikas sektorā tas attiecas uz kopētājiem, printeriem, vairākfunkciju iekārtām, faksu aparātiem un skeneriem, tāpat atkārtoti uzpildītām toneru kasetnēm.</p>

	<p>Mājas lapa: https://www.blauer-engel.de</p> <p>Zilais eņģelis. Izdevējs: federālā Vides ministrija. Dibināts 1978. gadā. Vācijas ekomarķējums, kas atbilst I tipa ekomarķējuma prasībām. Kritēriji vairāk nekā 120 preču/pakalpojumu grupām, biroja tehnikas sektorā tas attiecas uz kopētājiem, printeriem un vairākfunkciju iekārtām, tāpat atkārtoti uzpildītām toneru kasetnēm.</p>
	<p>Mājas lapa: http://tcodevelopment.com</p> <p>TCO (Zviedrijas profesionālo darbinieku konfederācija) ir Zviedrijas nacionālā likumdošanas institūcija. Tā piešķir marķējumu mobilajiem telefoniem, biroja mēbelēm un biroja tehnikai, kas atbilst noteiktām prasībām attiecībā uz energoefektivitāti, darbavietas drošību un ietekmi uz apkārtējo vidi. Enerģijas kritēriji ir vairāk vai mazāk līdzīgi Energy Star kritērijiem.</p> <p>Kopš 1999. gada (TCO'99) tie aptver lielāko daļu biroja iekārtu grupu. Pieskaitāms I tipa ekomarķējuma paveidam, uz kuru neattiecas ISO standartu prasības.</p>
	<p>Mājas lapa http://www.epeat.net</p> <p>ASV izveidotā elektronisko preču vides novērtējuma rīka (<i>Electronic Product Environmental Assessment Tool, EPEAT</i>) sertifikācijas programma kļuvusi populāra visā pasaulē. Kritēriji aptver arī biroja tehniku. <i>EPEAT</i> vides kritēriji aptver preces visu aprites ciklu. Kritēriji iedalās obligātajos un izvēles kritērijos. <i>EPEAT</i> bronzas līmeņa sertifikātam atbilst ražojumi, kuri izpilda visus obligātos kritērijus, sudraba līmeņa ražojumiem jāatbilst visiem obligātajiem un 50% no izvēles kritērijiem, bet zelta līmeņa - visiem obligātajiem un 75% no izvēles kritērijiem.</p>

4. DRUKAS IEKĀRTU ZAĻAIS PUBLISKAIS IEPIRKUMS

Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma priekšmets	Tādu energoefektīvu drukas iekārtu iegāde, kam ir samazināta ietekme uz vidi.
Tehniskās specifikācijas <i>(piemēro tikai tādai drukas iekārtai, kas spēj sasniegt un/vai pārsniegt vienkrāsas drukāšanas/kopēšanas ātrumu 25 attēli minūtē uz A4 formāta papīra)</i>	<p>1. DRUKĀŠANA UZ ABĀM LAPAS PUSĒM</p> <p>Iekārtai jābūt aprīkotai ar bloku, kas automātiski drukā/kopē uz abām lapas pusēm. Abpusējās drukāšanas un/vai kopēšanas funkcija ražotāja nodrošinātajā oriģinālprogrammatūrā ir iestatīta kā noklusējums.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs I tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām, un ražojumus, kuriem ir <i>ENERGY STAR</i> 2.0 versijas marķējums (vai attiecīgā gadījumā jaunāks marķējums).</p> <p>Var iesniegt arī ražotāja paziņojumu, kas pierāda, ka šīs prasības ir ievērotas.</p>
	<p>2. VAIRĀKI ATTĒLI UZ VIENAS PAPIĀRA LAPAS</p> <p>Iekārtas standarta iespēja ir spēja drukāt un/vai kopēt 2 vai vairāk dokumenta lappuses uz vienas papīra lapas, ja ražojumu lieto ar ražotāja nodrošinātu oriģinālprogrammatūru (printera dzinis).</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem tiks uzskatīti izstrādājumi, kam ir attiecīgs I tipa ekomarķējums un kas atbilst minētajiem kritērijiem. Var iesniegt arī ražotāja paziņojumu, kas pierāda, ka šīs prasības ir ievērotas.</p>
	<p>3. ENERGOEFEKTIVITĀTE LIETOŠANAS REŽĪMĀ (<i>use mode</i>)</p> <p>Ražojuma energopatēriņš lietošanas režīmā atbilst vismaz energoefektivitātes prasībām, kas attiecībā uz attēlveides iekārtām izvirzītas <i>ENERGY STAR</i> 2.0 versijas kritērijos.</p> <p>Energopatēriņš ir jāmēra saskaņā ar “Testēšanas metodi biroja tehnikas iekārtu energopatēriņa noteikšanai” (2.0 versija – galīgā redakcija, 2012. gada maijs) vai līdzvērtīgu metodi.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs I tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām, un ražojumus, kuriem ir <i>ENERGY STAR</i> 2.0 versijas marķējums (vai</p>

	<p>attiecīgā gadījumā jaunāks marķējums).</p> <p>Var iesniegt arī ražotāja tehnisko dokumentāciju vai testēšanas ziņojumu, kas pierāda, ka minētās prasības ir ievērotas.</p>
	<p>4. INSTRUKCIJA PAR IEKĀRTAS IZMANTOŠANU VIDEI MAZĀK KAITĪGĀ VEIDĀ</p> <p>Norādījumi, kā konkrēto drukas iekārtu izmantot, pēc iespējas mazāk kaitējot videi (aprakstītas ir papīra izmantošanas funkcijas, energoefektivitātes funkcijas, ražojuma atkritumu un jebkādu izlietojamu materiālu, piemēram, tintes un/vai tonera kasetņu izmantošana), ir rakstiski pieejami kā atsevišķa lietošanas rokasgrāmatas daļa un/vai elektroniski – ražotāja tīmekļvietnē.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs I tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām. Var iesniegt arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, rakstisku ražotāja apliecinājumu, ka iepriekš minētā saistība tiks ievērota.</p>
	<p>5. RAŽOJUMA LIETOŠANAS ILGUMS UN GARANTIJA</p> <p><i>(Neattiecas uz nomas līgumiem, kas ietver tehnisko apkalpošanu)</i></p> <p>Ražojumam ir vismaz piecu gadu garantija remontam vai nomaiņai. Pieteikuma iesniedzējs turklāt nodrošina, ka oriģinālas vai līdzvērtīgas rezerves daļas ir pieejamas (tieši vai no pilnvarotā pārstāvja) vismaz piecus gadus pēc pirkuma dienas. Šo nosacījumu nepiemēro nenovēršamās īslaicīgās situācijās, ko ražotājs nevar kontrolēt, piemēram, dabas katastrofu gadījumā.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs I tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām.</p> <p>Var iesniegt arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, ražotāja paziņojumu, ka iepriekš minētā saistība ir ievērota.</p>

	<p>6. RESURSU EFEKTĪVA IZMANTOŠANA ATTIECĪBĀ UZ KASERNĒM: tonera un/vai tintes kasetņu atkārtotai izmantošanai paredzēta uzbūve (<i>prasību nepiemēro iekārtām, kurās neizmanto kasetnes</i>)</p> <p>Jābūt iespējai ražojumos izmantot otreiz uzpildītas tonera un/vai tintes kasetnes. Nedrīkst uzstādīt tādas ierīces vai izmantot tādas metodes, kas neļauj toneri un/vai tintes kasetni izmantot atkārtoti.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs I tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām.</p> <p>Var iesniegt arī ražotāja tehnisko dokumentāciju vai testēšanas ziņojumu, kas pierāda, ka minētās prasības ir ievērotas.</p>
Piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji	<p>1. LIELĀKA ENERGOEFEKTĪVITĀTE LIETOŠANAS REŽĪMĀ</p> <p>Papildu punktus piešķirs par katriem 5 procentiem mazāk patērētas elektroenerģijas nekā norādīts tehniskajās specifikācijās attiecībā uz lietošanas režīmu, ko mēra saskaņā ar Testēšanas metodi biroja tehnikas iekārtu energopatēriņa noteikšanai, 2.0 versija – galīgā redakcija, 2012. gada maijs, vai līdzvērtīgu metodi.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Var iesniegt ražotāja tehnisko dokumentāciju vai testēšanas ziņojumu, kurā norādīts energopatēriņš lietošanas režīmā.</p> <p>2. DRUKĀŠANA UZ ABĀM LAPAS PUSĒM (<i>piemēro tikai tādām drukas iekārtām ar maksimālo vienkrāsas drukāšanas/kopēšanas ātrumu mazāk par 25 attēliem minūtē uz A4 formāta papīra</i>)</p> <p>Papildu punktus piešķir drukas iekārtām, kas aprīkotas ar automātisku abpusējas drukāšanas/kopēšanas bloku (duplekta bloks). Abpusējās drukāšanas un/vai kopēšanas funkcija ražotāja nodrošinātajā oriģinālprogrammatūrā ir iestatīta kā noklusējums.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs I tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām. Var iesniegt arī ražotāja paziņojumu, kas pierāda, ka šīs prasības ir ievērotas.</p> <p>3. ENERGOEFEKTĪVITĀTE GAIDSTĀVES REŽĪMĀ</p> <p>Papildu punktus piešķir atbilstoši elektroenerģijas patēriņam tīklīerosas gaidstāves režīmā, uz ko iekārtu</p>

	<p>pārslēdz ar barošanas pārvaldības funkciju vai līdzīgu funkciju. Jo mazāks ir elektroenerģijas patēriņš, jo vairāk punktu tiek piešķirts.</p> <p>Energopatēriņš ir jāmēra saskaņā ar Testēšanas metodi biroja tehnikas iekārtu energopatēriņa noteikšanai, 2.0 versija – galīgā redakcija, 2012. gada maijs, vai līdzvērtīgu metodi.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Var iesniegt arī ražotāja tehnisko dokumentāciju vai testēšanas ziņojumu, kas pierāda, ka minētās prasības ir ievērotas.</p>
--	--

5. PAPILDINFORMĀCIJA

LĪGUMI AR DAŽĀDIEM PIEGĀDĀTĀJIEM

Drukas iekārtu iepirkumā pasūtītājs var ar dažādiem piegādātājiem noslēgt dažādus līgumus (kas attiecas, piemēram, uz iekārtu piegādi un uzstādīšanu). Tāpēc šādos gadījumos dažādi piegādātāji var būt atbildīgi par atšķirīgu kritēriju ievērošanu. Piemēram, ja atbilstīgas drukāšanas sistēmas lietotājs izmanto atšķirīgus materiālus (atkārtoti uzpildīti vai pārražotus), sākotnējā piegādātāja atbilstības paziņojums nav derīgs. Lai saglabātu derīgumu, lietotājam ir jāsažinās ar atkārtoti uzpildīto/pārražoto materiālu piegādātāju un jāiegūst jauns atbilstības apstiprinājums.

PIEDĀVĀJUMA IZVĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Pasūtītājam iepirkuma procedūras dokumentācijā jānorāda, cik papildu punkti atbilst katram kritērijam. Ar vidi saistītiem kritērijiem kopā būtu jāveido vismaz 15 procenti no kopējā pieejamo punktu skaita. Cenas vai aprites cikla izmaksu kritērijam būtu jāatvēr apmēram puse no iespējamo punktu kopskaita.

CITAS ZPI PRASĪBAS UN KRITĒRIJI

MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” paredz iespēju publiskajā iepirkumā piemērot arī citas, noteikumos neminētas ZPI prasības un kritērijus, ja tie attiecināmi uz iepērkamo preču un pakalpojumu grupu vai būvdarbiem, nodrošina brīvu preču un pakalpojumu kustību, vienādas iespējas piegādātājiem, atklātību un prasību samērību un nepieļauj diskrimināciju (MK not. 8. p.).

Ja pasūtītājs vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs nolēm j publiskajā iepirkumā izmantot papildus ZPI prasības un kritērijus, ieteicams iepriekš izvērtēt savas iespējas, jo stingrāku vides prasību uzstādīšana bieži vien saistīta ar ekspertu iesaisti, lai noteiktu iesniegto piedāvājumu atbilstību šīm prasībām. Tāpat jāveic tirgus izpēte, lai pārliecinātos par atbilstošu videi draudzīgu alternatīvu pieejamību tirgū.

Ja tomēr pieņemts lēmums preču vai pakalpojumu iegādē izvirzīt stingrākas vides prasības, viens no ieteicamajiem šādu prasību piemēriem ir ES ZPI kritēriju izvērstais (visaptverošais) līmenis (skat. http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm), jo arī šie kritēriji, tāpat kā MK noteikumos Nr. 353 ietvertie, attiecināmi uz konkrēto iepērkamo preču un pakalpojumu grupu vai būvdarbiem, nodrošina brīvu preču un pakalpojumu kustību, vienādas iespējas piegādātājiem, atklātību un prasību samērību un nepieļauj diskrimināciju, turklāt tiem formulēta arī atbilstības pārbaudes (verifikācijas) metode.

I TIPĀ VAI ISO 14024 EKOMARĶĒJUMI

I tipa vai ISO 14024 (skat. standartu LVS EN ISO 14024:2001 “Vides marķējumi un deklarācijas - Pirmā tipa vides deklarācijas - Principi un procedūras”) ekomarķējumu piešķiršanai galvenos kritērijus nosaka neatkarīga iestāde, un tos pārbauda ar sertifikācijas un auditēšanas palīdzību. Tādējādi

tie ir ļoti caurskatāms, uzticams un neatkarīgs informācijas avots. Šiem marķējumiem ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- prasības marķējumam balstās uz zinātniskiem datiem;
- ekomarķējums ir pieņemts, piedaloties visām ieinteresētajām pusēm, piemēram, valsts iestādēm, patērētājiem, ražotājiem, izplatītājiem un vides organizācijām;
- ekomarķējums ir pieejams visām ieinteresētajām pusēm.

Publiskajā iepirkumā pasūtītājs var pieprasīt, lai tiktu ievēroti konkrētam ekomarķējumam noteiktie kritēriji un ekomarķējumu varētu izmantot kā vienu no atbilstības pierādījuma veidiem. Pasūtītājs var prasīt īpašu ekomarķējumu kā pierādījumu izstrādājuma atbilstībai noteiktajām prasībām, ja tiek ievēroti PIL 21. panta nosacījumi. Bez tam pasūtītājs var izmantot tikai tos ekomarķējuma kritērijus, kas attiecas uz paša produkta vai pakalpojuma, vai ražošanas procesu īpašībām, nevis tos, kuri attiecas uz vispārējo uzņēmuma vadību.

AR APRITES CIKLU SAISTĪTĀS IZMAKSAS

ZPI īstenošanā viens no svarīgākajiem aspektiem ir ar aprites ciklu saistīto izmaksu analīze, kurā salīdzina ražojumus, kuriem ir vislabākie vides rādītāji, ar tirgū pieejamajiem vidusmēra ražojumiem. Šādā pieejā būtu jāiekļauj uzstādīšanas sākotnējās izmaksas, paredzamais ekspluatācijas laiks (aptuveni 5 gadi tiek uzskatīts par drukas iekārtu vidējo ekspluatācijas laiku), un ar lietošanu saistītās izmaksas, tai skaitā tinti un/vai tonerus patērējošo vienību izmaksas un elektroenerģijas patēriņš. Ar darbību saistīto izmaksu pamatā, pirmkārt, ir izlietojamu materiālu (tintes un tonera kasetņu) iegāde un, otrkārt, elektroenerģijas patēriņš, un tās ir daudz lielākas par drukas iekārtu sākotnējo iegādes cenu.

Kā jebkura elektroenerģiju patērējoša ražojuma gadījumā energoefektīvu modeļu iegāde parasti ir izdevīgs risinājums, jo ir mazākas ekspluatācijas izmaksas un arī ietekme uz vidi. Kopumā ražojuma energoefektivitātei ir nosacīti maza ietekme uz iegādes cenu, jo īpaši tad, ja izvēlēts ir modelis, kas ir viens no 25 % tirgū pieejamajiem energoefektīvākajiem modeļiem.

ES *Energy Star* veltītajā tīmekļa vietnē ir noderīgs instruments, ar kuru var aprēķināt iespējamās naudas ietaupījumus, iegādājoties energoefektīvāku produktu: <https://www.eu-energystar.org/calculator.htm>

Ievērojamu ietaupījumu iegūst, vienmēr drukājot uz abām lapas pusēm pretstatā drukāšanai uz vienas lapas puses. Ietaupījums var būt vēl lielāks, ja izvēlas iespēju "Vairāki attēli uz vienas papīra lapas".

Iegādājoties drukas iekārtas un oriģinālos, atjaunos, vai alternatīvos drukas izejmateriālus, būtu jāvērtē, vai to ražotājs ir noteicis izdruku skaitu, kuru var veikt pie 5% noklājuma un vai šis mērījums ir veikts atbilstoši ISO/IEC 19752:2017 "Information technology Office equipment Method for the determination of toner cartridge yield for monochromatic electrophotographic printers and multi-function devices that contain printer components". Ja šādu datu nav vai arī mērījums ir veikts pēc citas brīvi izvēlētas metodikas, pastāv vērā ņemams risks, ka faktiskās izmaksas par vienas lapas izdruku var izrādīties būtiski lielākas nekā plānots. Būtu vēlamams iestādei ieviest centralizētu drukas uzskaites sistēmu, lai spētu analizēt veikto izdruku apjomu un radīt pasākumus to mazināšanai

un resursu ekonomiskai izmantošanai (piemēram, darba versijas dokumentiem drukāt blāvēkas, uz papīra ar mazāku blīvumu, veikt abpusējo druku).

Lai novērtētu preces ilgtspēju, pasūtītājam būtu jāvērtē, vai konkrētai iekārtai 200 km attālumā no tā atrašanās vietas (tas ir vismaz 3 stundu brauciens, kas jau rada ietekmi gan uz vidi (emisijas, troksnis), gan paildzina pakalpojumu izpildes laiku) ir vismaz viens no piegādātāja neatkarīgs šīs preces ražotāja autorizēts servisa centrs, kurā iestāde varēs saņemt bezmaksas garantijas remontu visā garantijas perioda laikā. Ja nav šāda servisa centra, pastāv risks, ka bojājumu gadījumā un piegādātājam pārtraucot savu komercdarbību, iestādei nebūs faktiskas iespēju saņemt bezmaksas bojājumu novēršanu.

Aprite cikla izmaksu izmantošana piedāvājumu izvērtēšanā

Aprite cikla izmaksu (ACI) aprēķināšanai izmanto kalkulatoru: http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/zalais_publicais_iepirkums/kalkulators/

Iepirkuma procedūras dokumentācijā norāda, kādu informāciju nodrošina pasūtītājs un kādu iesniedz pretendents. Jānorāda, vai cenas būs ar vai bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN).

1. Informācija, kuru nodrošina PASŪTĪTĀJS:

- 1.1. diskonta likme (procentos);
- 1.2. iekārtas kopējais izmantošanas laiks (gados);
- 1.3. elektroenerģijas cena (EUR/kWh);
- 1.4. elektroenerģijas cenas izmaiņas gadā (procentos).

Atsevišķām drukas iekārtām papildus jānorāda arī:

- 1.5. Vidējais drukas iekārtas izmantošanas ilgums gadā Miega režīmā (stundas/gadā);
- 1.6. Vidējais drukas iekārtas ilgums gadā Izslēgtā režīmā (stundas/gadā).

2. Informācija, kuru iesniedz PRETENDENTS:

- 2.1. piegādātāja / ražotāja nosaukums;
- 2.2. produkta nosaukums;
- 2.3. vienības cena (EUR/vienību);
- 2.4. tipiskais enerģijas patēriņš - TEC (kWh/gadā);

vai

2.5. Enerģijas patēriņš Gaidīšanas režīmā (Vati);

2.6. Enerģijas patēriņš Izslēgtā režīmā (Vati).

Paskaidrojumi:

Diskonta likme ir procentu likme kapitāla ieguldītājam par atteikšanos no līdzekļiem uz ieguldījuma periodu, ņemot vērā gaidāmo inflāciju. Likmei jābūt ievadītai kā reālai likmei, t.i. procentu likmei, ko neietekmē inflācija. Pašvaldību un valsts pārvaldes iestādes reālo procenta likmi parasti nosaka 4-5% robežās.

Iekārtas kopējais izmantošanas laiks var atšķirties atkarībā no tās izmantošanas intensitātes, kas var būt atšķirīga dažādos apstākļos. Taču, lai būtu iespējams salīdzināt dažādu produktu ACI, visām iekārtām ir jānosaka viens kalpošanas laiks. Ieteicamas kalpošanas laiks drukas iekārtām ir 5 gadi. Katrs pasūtītājs var noteikt savu rādītāju, atbilstoši situācijai.

Vidējais drukas iekārtu izmantošanas ilgums. Drukas iekārtu enerģijas patēriņš ir atkarīgs no tā darbības režīmā. Tiek izšķirti divi galvenie darbības režīmi, kuriem noteikts tipiskais lietošanas stundu skaits (šos rādītāju Pasūtītājs var pielāgot savai iestādes praksei):

- Gaidīšanas režīmā – 7000 stundas/gadā;
- Izslēgtā režīmā – 1760 stundas/gadā.

Tipiskais enerģijas patēriņš (TEC) (kWh/gadā) parāda tipisko iekārtas enerģijas patēriņu un to nosaka piegādātājs saskaņā ar Energy Star dokumentāciju (datus iespējams pārbaudīt Energy Star datu bāzē - <http://www.eu-energystar.org/database>).

Taču atsevišķām iekārtām TEC netiek noteikts un tāpēc, ACI aprēķināšanai ir jāizmanto dati par šo iekārtu enerģijas patēriņu Gaidīšanas un Izslēgtā režīmā. Tos nosaka piegādātājs saskaņā ar Energy Star dokumentāciju (datus iespējams pārbaudīt Energy Star datu bāzē - <http://www.eu-energystar.org/database>).

Faktori, kas var ietekmēt ACI precizitāti

Jāņem vērā, ka ACI rīks lietotājam nevar sniegt pilnīgi precīzu informāciju par attiecīgā produkta aprites cikla reālajām izmaksām, jo vairāku faktoru izmaiņas nākotnē nevaram pilnīgi precīzi paredzēt. Piemēram, nav iespējams paredzēt, kā mainīsies drukas iekārtu un elektroenerģijas cenas nākotnē. Pat diskonta likme šajā kontekstā ir nenoteikts faktors un dažādām iestādēm tā var būt atšķirīga. Šajā aprēķinā arī nav iekļautas uzturēšanas izmaksas (tintes kasešu cenas un nomaiņa u.tml.), kas dažādiem produktiem var būt atšķirīgas.

Vēl viens nenoteikts faktors, kas ietekmē izmaksas, ir laika periods, cik ilgi attiecīgais produkts tiks izmantots. Aprites ilgumu jānosaka pasūtītājam un tas ietekmēs kopējās izmaksas, jo produkta cena no izmaksu skatupunkta kļūst mazāk nozīmīga, ja produkts tiek izmantots ilgāk.

Lai saprastu, kā šie nenoteiktie parametri ietekmē ACI, var tikt veikti “izmēģinājuma aprēķini”, mainot dažādas vērtības. Taču, iepirkumā ir svarīgi

nepārspīlēt šos precīzi nenosakāmos faktorus un skaidri specificēt, kādus parametrus izmantosiet.